

[Grethe Philip.]

holdt med de nu foreslåede statsudgifter, vil resultere i et overskud på drifts- og anlægsbudgettet på godt 1/2 milliard kr. Man kan jo så diskutere, om dette er for meget eller for lidt. Så vidt jeg forstår, blæser der nu fra konservativ side en betydelig mildere vind over for hele tanken om at drive økonomisk politik over finanspolitikken. Inden for den økonomiske videnskab har man i mange år — jeg tror, det drejer sig om ca. 30 år — været inde på disse tanker, og det er jo glædeligt at se, at forståelsen herfor nu breder sig også langt ind i oppositionens rækker.

For mit eget vedkommende går betænklighederne med hensyn til det foreslåede kasseoverskud snarere på, om det nu også er stort nok. Hermed tænker jeg på, om overskuddet vil vise sig at være tilstrækkelig stort til at sikre den økonomiske balance, efterhånden som konjunkturerne udvikler sig. Meget vil her afhænge af, at de lønstigninger, vi får til foråret, ikke bliver stærkere end lønstigningerne i udlandet. Det er disse relationer mellem omkostningsniveauet i Danmark og i udlandet, der er afgørende for vor konkurrenceevne, og derfor må vi også stadig være parat til at tilpasse vor økonomiske politik efter den udvikling, der møder os udefra.

Inden jeg går over til en drøftelse af udgiftsområderne, vil jeg gerne sige lidt om den meget betydelige post på statsbudgettet, der hedder lønninger og honorarer, en post, der nu er oppe på at udgøre næsten halvdelen af alle statsudgifterne.

I det hæfte, det økonomiske sekretariat har udarbejdet om statsfinanserne gennem de senere år, findes der en tabel med specifikation over statens lønudgifter. Det fremgår heraf, at statens udgifter til personale i 1962-63 i alt udgjorde 4 1/2 milliard kr., heri indbefattet lønninger til det statsansatte personale omfattende såvel tjenestemænd som medhjælpsaflønnet personale, pension og tilskud til lærer- og præstelønninger. Mange vil sikkert hæfte sig ved, at disse lønudgifter har været stærkt stigende i de sidste år. Der vil formodentlig blive spurgt, om det nu også er rimeligt, eller om vor administration er ved at svulme urimeligt op.

Af teksten til tabellen kan man se, at

en væsentlig del af stigningen i lønudgifterne skyldes reguleringer af lønningerne, der modsvarer tilsvarende reguleringer og bestemmelser på det private arbejdsmarked. Det gælder f. eks. udgifter i forbindelse med reduktion af arbejdstiden, ydelser eller forhøjelser af ydelser for arbejde uden for den egentlige arbejdstid, feriegodtgørelse og dyrtidsregulering — alt sammen lønstigninger, der er nødvendige, hvis det statsansatte personale ikke lønmæssigt skal sakke agterud i forhold til arbejdere og funktionærer inden for det private erhvervsliv.

En anden del af lønudgiftsstigningen skyldes øget personaletilgang, herunder bl. a. udvidelser for lærernes vedkommende forårsaget af de betydelige udvidelser af grundskolen med 8., 9. og 10. skoleår og af teknikas overtagelse af staten.

Der har i de senere år, ikke mindst inden for det statsansatte personale, været ført diskussion om tjenestemændenes ansættelsesvilkår og hele status, og der har som bekendt fundet en betydelig overgang sted fra tjenestemandsansættelse til overenskomstansættelse. Disse to personalegrupper er nu nogenlunde lige store. Jeg vil ikke her tage diskussionen om tjenestemandsansættelse op, men jeg vil dog gerne benytte lejligheden til at sige, at jeg anser det for overordentlig vigtigt, at vi stiller disse grupper — alt taget i betragtning — indbyrdes så ens, som det overhovedet er muligt. Det bliver vanskeligt at afveje, men det må være det, vi stræber imod. Samtidig må vi også stadig sørge for, at vort statsansatte personale får en sådan aflønning og samlet placering, at det, kvalifikationerne taget i betragtning, står i et rimeligt forhold til, hvad der bydes ude på det private arbejdsmarked. Vi må gøre det ikke så meget af retfærdighedshensyn over for det statsansatte personale som for at sikre os det nødvendige personale til statens tjeneste — og personale af tilstrækkelig høj kvalitet.

Når det er sagt, vil jeg gerne tilføje, at jeg lægger stor vægt på, at der kun sker ansættelser af nyt personel, hvor behovet absolut kræver det. Det er særlig her, der er anledning til at sætte ind med agtpågivenhed og kontrol. For tjenestemandspersonellets vedkommende har vi længe haft en nøje kontrol, fordi enhver udvidelse af personalet skulle godkendes af lønnings-